

ШҮРЛҮБЫ ЖОЛ

1991 жылдың 10 январьнан шыға бастады

Өзбекстан Республикасы Олий Мажлисі Заң шығару палатасы Кеңесінің, Өзбекстан Республикасы Олий Мажлисі Сенаты Кеңесінің және Өзбекстан Республикасы Министрлер Кабинетінің газеті

№95 (3360), сәрсенбі,
26 ноябрь, 2025 жыл

САМАРҚАНТ – ЖҰМЫССЫЗДЫҚ ПЕН КЕМБАҒАЛДЫҚТЫ ҚЫСҚАРТУ, ИНВЕСТИЦИЯ МЕН ЭКСПОРТТА ҮЛГІЛІ АУМАҚ БОЛАДЫ

Президент Шавкат Мирзияев 25 ноябрь күні әлеуметтік-экономикалық реформалар үдерісімен танысу және белсенділердің қатысуымен болашақ міндеттерді белгілеу үшін Самарқант облысына барды.

Мемлекет басшысы Самарқантка сапарын дәстүр бойынша Имам Бұхари кесенесіне барудан бастады. Құран оқылып, дұға жасалды. Президентіміздің бастамасымен бұл кешен ұлы хадис бабаларымыздың ислам әлеміндегі жоғары мәртебесі мен зор әлеуетіне лайықты түрде қайта салынды. 45 гектар аумақта үлкен кесене, 10 мың адамға арналған мешіт және әкімшілік ғимараты, мұражай, кіретін және шығатын айван салынды. Қасиетті орынның төрт бұрышындағы 75 метрлік мұнаралар оған сән-салтанат қосып тұр.

Бұл жер тек зиярат ету орны ғана емес, сонымен қатар ғылым, білім және өнерге орны болуы керектігін және Имам Бұхаридің ұлы зерттеулері, білімі мен кемелдігі зияратшылар, әсіресе жастар үшін асыл үлгі болуы керек екенін ескере отырып, кешенде инновациялық мұражай құрылды. Онда ислам әлемінде хадис сұлтаны ретінде танылған Имам Бұхаридің өмірі мен ғылыми мұрасы, сондай-ақ оның ислам ағартушылығының дамуына қосқан үлесін көрсетеді.

Бұрын кешен күніне 12 мың зияратшыға қызмет көрсеткен болса, қазір халықаралық стандарттарға сәйкес 65 мың адамға қызмет көрсету мүмкіндігі бар.

Сонымен қатар, аумақта Имам Бұхари атындағы халықаралық ғылыми-зерттеу орталығы мен Хадис ғылымы мектебі орналасқан.

Қасиетті орынның айналасындағы қонақүйлер мен сауда-қызмет көрсету орындарына 570 миллиард қаржы жұмсалды. 1 төрт жұлдызды, 2 үш жұлдызды және 22 отбасылық қонақүй салынды. Бұл нысандар бай-

ланыс желілерімен толық жабдықталған және аумақ абаттандырылды. 2026 жылға дейін аумақта көгалдандыру жұмыстарын жүргізу және тұрақ орындарын ұйымдастыру жоспарлануда.

Мемлекет басшысы Имам Бұхари қасиетті орны халқымыздың бай рухани мұрасы мен шығармашылық әлеуетінің айқын үлгісі екенін атап өтіп, жауаптыларға кешенде қазіргі уақытта жүргізіліп жатқан соңғы абаттандыру жұмыстарын сапалы және уақтылы орындау бойынша тапсырма берді.

Президентіміз Ақдария ауданының Дахбед қалашығында орналасқан Махдومي Азам кешенінде жүргізіліп жатқан қайта құру жұмыстарымен танысты.

Мемлекет басшысы осы жылдың март айында Самарқант облысына сапары барысында Махдومي Азам киелі орнын жақсарту жобасымен танысты.

Негізінде қазіргі Косансой ауданында дүниеге келген сопы ғалым Нахшбанди ілімінің көшбасшыларының бірі болды. Жас кезінде Ферғанадағы медреседе оқып, Самарқантта Қожа Ахрар Валидің шәкірті Мәулана Мухаммед Қазидін жетекшілігімен пір дәрежесіне жетті. Кейінірек ол өзі тарихат ғылымы бойынша 30-дан астам еңбек жазып, көптеген шәкірттерді тәрбиеледі.

Бұл адамға ғылымға сіңірген еңбегі үшін Махдومي Азам атағы беріледі. Ғылым мен дін жолындағы ұзақ сапардан кейін ол Самарқант облысында мәңгілік қоным тапты.

Самарқант билеушісі Жалантөс Баһадүр Махдومي Азамның қабірінің үстіне кесене салған, сондай-ақ осында ғылым ізденушілерге арнал-

ған үлкен мешіт пен медресе салған. Ол қайтыс болғаннан кейін, өсиеті бойынша осында жерленген. Қасиетті жерде барлығы 50-ден астам құлпытас сақталған, олардың көпшілігі оның құрметіне орнатылған. Көптеген ғұламалардың ішінде екі ауған билеушісі (Шах Хидаят ибн Шах Қасым (1668), Шах Саодат ибн Шах Хидаят) да осында жерленген.

Ғұлама мәңгілік қоным тапқан қасиетті жерде жоба аясында ауқымды қайта құру жұмыстары жүргізілуде.

Махдومي Азам қасиетті орнын жалпы ауданы шамамен 5 гектарды құрайды. Бұл жерге көптеген зияратшылар келеді. Оларға жағдайды жақсарту мақсатында Махдومي Азам кесенесінің жанында үш қабатты заманауи тұрақ, кіреберіс қақпасы, мал сою орны және әкімшілік ғимараттар, дәретханалар, мың адамға арналған мешіт және қосымша айваңдар салынуда.

Жөндеу жұмыстарынан кейін бір уақытта 35 мың зияратшыны қабылдауға болады. Бұрын 5 мың адам қабылданатын.

Сонымен қатар зияратшыларға, қосымша ыңғайлылық жасау мақсатында аумақта көгалдандыру жұмыстары жүргізіліп, 40-тан астам сау-да және қызмет көрсету нысаны құрылады.

Ғұламалардың рухы еске алынып, Құран оқылды. Президент қасиетті орынға ағаш отырғызды.

Қасиетті орындар одан әрі көркейт, Құран оқыды. Президент қасиетті орынға ағаш отырғызды және келушілерге қолайлы жағдай жасау бойынша тапсырмалар берілді.

Мемлекет басшысы Самарқантка сапары барысында Хазірет Хизр ке-

шеніне де барып, еліміздің бірінші Президенті Ислам Каримовтың кесенесіне гүл шоқтарын қойды.

Құран аяттары оқылып, дұға жасалды.

Президент Шавкат Мирзияев “Самарқант — Үргіт” жаңа теміржол желісінде жүргізіліп жатқан жұмыстармен танысты.

Бұл теміржолдың құрылысы биылғы февраль айында басталды, оның жалпы ұзындығы 55 шақырымды құрайды. Жоба аясында екі теміржол вокзалы, “Үргіт” экономикалық аймағында екі жүк станциясы және бірқатар көпірлер салынды. Айта кету керек, бұл желіні болашақта толық электрлендіру жоспарлануда.

Жаңа бағыт екі жұп қалааралық пойызды және тоғыз жұп жүк пойызының қатынасын қамтамасыз ету мүмкіндігіне ие. Жоба осы жылдың соңына дейін аяқталады деп жоспарлануда. Пойыз қатынасының іске қосылуы жылына 359 мың жолаушы мен 8,2 миллион тонна жүк тасымалдауға мүмкіндік береді.

Бұл бағыт Самарқант қаласы, Жамбай, Пастдарғам, Тайлак және Үргіт аудандарының тұрғындарына қауіпсіз және заманауи келік қызметтерін ұсынуымен маңызды. Сондай-ақ ішкі туризмнің дамуына үлкен серпін береді.

Теміржол инфрақұрылымы экономиканың негізгі салаларының бірі саналады және бұл жоба Үргіт еркін экономикалық аймағының әлеуетін одан әрі арттыруға қызмет етеді. Жаңа бағыттың іске қосылуы нәтижесінде 130 жаңа жұмыс орны құрылады.

Мемлекет басшысы қоғам өкілдерімен бірге осы бағыт бойынша жүретін пойызбен Үргітке барды.

Сапар барысында Президент жауаптыларға теміржол инфрақұрылымын дамыту, жолаушылар үшін ыңғайлылықты одан әрі арттыру, теміржолдарды электрлендіру және іргелес аумақтарды абаттандыру бойынша қосымша тапсырмалар берді. Сондай-ақ, ол бағыт бойынша жүргізіліп жатқан құрылыс және абаттандыру жұмыстарына назар аударды.

Үргіт ауданы үлкен әлеуеті бар аймақ ретінде маңызды орын алып келе жатқаны атап өтілді. Мұндағы халықтың кәсіпкерлік іскерлік рухы жоғары. Заманауи логистика және инфрақұрылым еліміздің экономикасы үшін стратегиялық маңызды бар осындай аймақтарды дамытуда шешуші фактор болып табылады.

Жаңа теміржолдың келуімен Үргіттегі экономикалық өсімді шектейтін кедергілер мен логистикалық “түйіндер” жойылады. Жүк тасымалы жеделдетіледі, өнімдер базарларға арзан және уақытында жеткізіледі, инвесторлар үшін ыңғайлылық артады және аймақтың бәсекеге қабілеттілігі артады.

Ең бастысы, аймақта жасалатын жаңа мүмкіндіктер халықтың өмір сүру деңгейіне тікелей оңды әсер етеді. Инфрақұрылым дамыған жер-

де жұмыс орындары көбейеді, қызмет көрсету жақсарады және кәсіпкерлік жанданды.

Бұл жоба теміржол желісін жаңғырту мен кеңейтуге бағытталған жұмыстың маңызды бөлігі екені атап өтілді. Бұл үдерісте жұмысты уақтылы және сапалы жүргізу, цифрлық технологияларды кенінен енгізу және шығындарды онтайландыру қажет екені атап өтілді.

Сапар барысындағы әңгімеде мемлекет басшысы Самарқантта жүргізіліп жатқан әлеуметтік-экономикалық реформалардың халық өміріне оң әсері айқын көрініп тұрғанын атап өтті және Жаңа Өзбекстанның негізін қалаушылар ретінде жастарды отансүйгіштік рухында тәрбиелеу туралы айтты. Үргітке баратын теміржол желісіне іргелес жерлерді игеру, онда ауыл шаруашылығы мәдениетін жақсарту және білім беру саласында көршілес елдермен халықаралық ынтымақтастықты нығайту қажеттілігі атап өтілді.

Үргіт теміржол вокзалы жаңа бағыттың негізгі тармақтарының бірі. Президентіміз станция инфрақұрылымы, қызмет көрсету жүйесі және жолаушылар тасымалын ұйымдастыру мәселелеріне назар аударды. Туристер үшін қолайлылықты жақсартудың маңыздылығы атап өтілді.

Мемлекет басшысы мұнда Үргіт ауданының белсенділерімен шынайы диалог жүргізді. Әңгіме барысында аймақтардағы өзгерістер, халықтың өмір салты және бейбітшіліктің құндылығы туралы пікір алмасылды.

Халықтың өмір сүру жағдайын жақсарту, табыс пен әл-ауқатты арттыру, махаллаларды жақсарту мемлекеттік саясаттың басымдықтары ретінде белгіленгені атап өтілді. Экономикадағы құрылымдық өзгерістер нәтижесінде өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы, туризм, келік және энергетика салаларында ірі жобалар жүзеге асырылып жатқаны айтылды.

Қарттарымыз бұл өзгерістердің халық өмірінде айтарлықтай нәтижелерге әкелетінін және халқымыз реформаларды жоғары бағалайтынын атап өтті.

Сондай-ақ Президент вокзал маңындағы халықтың әл-ауқатын және аумақтың экономикалық тартымдылығын арттыруға бағытталған қосымша жобалардың тұсаукесерімен танысты. Кәсіпкерлердің бастамасы негізінде жақын маңдағы аумақтарда автовокзал, шайхана, экобазар, тұрғын үйлер, жекеменшік мектептер мен балабақшалар салу жоспарлануда.

Осы жұмыстарды жүзеге асыру нәтижесінде халық үшін жаңа қызмет түрлері құрылады, аумақтың әлеуметтік инфрақұрылымы жақсарады, бизнес ортасы одан әрі жанданады. Ең бастысы, шамамен 350 азамат тұрақты жұмыспен қамтылады, бұл аумақтың экономикалық өсуіне қосымша серпін береді.

Мемлекет басшысы Үргіт ауданындағы тұрмыстық техника өндірісі

жобасы “Ferre Group” кәсіпорнының қызметімен танысты.

Үргіт еркін экономикалық аймағындағы бұл кәсіпорын — соңғы жылдары еліміздегі бизнес субъектілері үшін жасалған қолайлы мүмкіндіктер мен сенімді инвестициялық ортаның нәтижесінде құрылған заманауи өндірістік кешен.

Бастапқыда кәсіпорын өз қызметін шетелден импортталған компоненттерге негізделген бірнеше түрлі тұрмыстық техниканы жинаудан бастаған, бірақ бүгінде ол Орталық Азияда тоназытқыштар, газ плиталары, шағын пештер, шаңсорғыштар мен сорғыштар, басқа да тұрмыстық техникалар, заманауи төмір есіктер өндірісінде мықты орны бар ірі компанияға айналды.

Мұнда “Өзбекстанда жасалған” белгісі бар “Dorsa”, “Kleo”, “Ferre” брендтерімен өндірілген өнімдер Орталық Азия елдері мен Эзербайжанға экспортталады. “Ferre” тіпті ішкі базардың бәсекелестік ортасында да өз орнын тапқан брендке айналды. Кәсіпорынның жылдық қуаты қазіргі уақытта орташа есеппен 440 миллиард сумға бағаланған 250 мың дана өнім шығарады және бұл көрсеткіш жыл сайын артып келеді.

Өндіріс үдерісінде “Embraco”, “LG”, “DOW” және “Midea” сияқты жетекші әлемдік компаниялардың материалдары мен компоненттері пайдаланылады. Бүгінгі таңда кәсіпорын өнімдерін локализациялау деңгейі шамамен 85 пайызды құрайды.

Жобаның жалпы құны отыз миллион АҚШ долларын құрайды, шетелдік инвестициялар мен жеңілдікпен банк несиелері тартылды. Мыңға жуық жұмыс орны құрылды. Өндіріс жабдықтары Германия, Түркия, Италия және Қытайдан алынған ең жаңа технологиялар.

Шавкат Мирзияев мұнда өндіріс үдерісін бақылап, кәсіпорынның лауазымды тұлғаларымен және мамандарымен әңгімелесіп, халықаралық стандарттарға сәйкес келетін өнімдер түрлерін көбейту және оның сыртқы базардағы орнын одан әрі нығайту қажеттігін атап өтті. Осыған байланысты мемлекет жасаған мүмкіндіктер мен артықшылықтарды тиімді пайдалану қажеттігі айтылды.

Өз брендтерін құрып, еліміздің имиджін әлемге таратып жатқан кәсіпкерлерге арқашан қолдау көрсетілетіні айтылды. Олар қосымша құнжасап жасайды және мыңдаған адамға тұрақты табыс әкеледі.

— Кәсіпкерлерді қолдамай тұрып, жаңа Өзбекстанды құра алмаймыз. Егер сіздер талмай еңбек етсеңіздер және біріксеңіздер, Самарқантта кедейлер болмайды. Сіздерде белсенді болу арқылы Өзбекстанды әлемге танытуға мүмкіндік бар, — деді Президент.

(Жалғасы 2-бетте.)

Өзбекстан Республикасы Президентінің Баспасөз қызметі суреті.

Өзбекстан Республикасы Президентінің ЖАРЛЫҒЫ

А.М.БОБОВТЫ САМАРҚАНТ ОБЛЫСЫНЫҢ ӘКІМІ ЛАУАЗЫМЫНА ТАҒАЙЫНДАУ ТУРАЛЫ

Өзбекстан Республикасы Конституциясының 109-бабының 15-пунктіне және 124-бабына сәйкес, сондай-ақ халық депутаттары Самарқант облыстық Кеңесінің шешімімен Адиз Музафарович Бобоев Самарқант облысының әкімі лауазымына тағайындалсын.

Өзбекстан Республикасы Президенті Ш.МИРЗИЯЕВ

Ташкент қаласы, 2025 жылғы 25 ноябрь

ЦИФРЛЫҚ КЕҢІСТІКТЕГІ ҚАУІПСІЗДІК

Әйелдерге қатысты зорлық-зомбылыққа қарсы халықаралық күннен (25 ноябрь) Бүкіләлемдік адам құқықтары күніне дейін (10 декабрь) “Жыныстық негіздегі зорлық-зомбылыққа қарсы 16 күндік белсенділік” жаһандық кампаниясы өтеді.

Биылғы кампания БҰҰ тарапынан “Әйелдерге қатысты цифрлық зорлық-зомбылыққа қарсы бірігейік” тақырыбында ұйымдастырылған.

Өзбекстанда бұл бастама дәстүрлі түрде қолданылып, ел көлемінде әртүрлі іс-шаралар мен диалогтар арқылы кең қоғамның қатысуымен өткізіледі.

2025 жылғы 24 ноябрьден әйелдердің қоғамдағы рөлін арттыру, гендерлік теңдік және отбасы мәселелері бойынша республикалық комиссия басшылығымен, БҰҰ құрылымдарымен ынтымақтас-

тықта “Әйелдерге қатысты цифрлық зорлық-зомбылыққа қарсы бірігейік” кампаниясы басталды.

Сенат Тәрәйимы Танзила Нарбаева әйелдерді кез келген зорлықтан, соның ішінде цифрлық алаңдағы қауіптерден қорғауға бағытталған жұмыстарға тоқталып, зорлыққа қарсы күрестің үздіксіз үдеріс екенін айтты. Ол зиянды стереотиптер қоғамда дәстүр болып қалыптасуы мүмкін екенін, алайда адам құқығын бұзатын мұндай түсініктерді жою маңызды міндет деп жеткізді: “Ешқандай стереотип

зорлықты ақтай алмайды”, — деді.

Іс-шараға министрліктер мен кәсіпкерлердің, құқық қорғау органдарының, азаматтық қоғам институттарының өкілдері, халықаралық сарапшылар және БҰҰ-ның Өзбекстандағы агенттіктерінің қызметкерлері қатысты.

БҰҰ-ның Өзбекстандағы тұрақты координаторы Сабин Махл елде отбасындағы зорлықты қылмыс деп тану, қорғау қызметтерін күшейту сияқты реформалар цифрлық зорлыққа қарсы күрес үшін маңызды база болатынын айтып, цифрландыру артқан сайын заңдар мен қызметтерді жетілдіру қажеттігін атап өтті.

“БҰҰ-әйелдер” құрылымының Орталық Азия Сәйкестендіру офисінің басшысы Жерен Гювен Гуреш жаһандық цифрландыру қарқынды өсуіне қарамастан, әлемде онлайн зорлық пен технология арқылы жасалатын зорлықтың көп бөлігі

жасырын қалып отырғанын айтты. Ол 2025 жылға дейін 117 ел цифрлық зорлыққа қарсы шаралар қабылдағанына қарамастан, бұл трансұлттық қауіпке жауаптар әлі де сәйкестендірілмегенін жеткізді.

Іс-шара қатысушылары барлық әйелдер үшін цифрлық кеңістікті қауіпсіз, сауатты және мүмкіндіктерге толы ортаға айналдыру үшін сәйкестендірілген әрекеттерді күшейту қажеттігін атап өтті.

Сонымен қатар цифрлық зорлыққа қарсы күрес бойынша ұсыныстар мен бастамалар да айтылды.

Кампания аясында 25 ноябрьден 10 декабрьге дейін елдің барлық аймақтарында “Әйелдерге қатысты цифрлық зорлық-зомбылыққа қарсы бірігейік” тақырыбында түрлі іс-шаралар, диалог алаңдары, оқу семинарлары және ақпараттық кампаниялар өткізілетін болады.

Өзбекстан Республикасы Олий Мажлисі Сенатының Ақпарат қызметі.

САМАРҚАНТ – ЖҰМЫССЫЗДЫҚ ПЕН КЕМБАҒАЛДЫҚТЫ ҚЫСҚАРТУ, ИНВЕСТИЦИЯ МЕН ЭКСПОРТТА ҮЛГІЛІ АУМАҚ БОЛАДЫ

(Жалғасы.
Басы 1-бетте.)

Мемлекет басшысы Үргіт еркін экономикалық аймағында осындай өндіріс орындарының санын көбейту арқылы қосымша құнды құруды және жаңа жұмыс орындарын ашуды маңыздылығын атап өтіп, жауаптыларға тапсырмалар берді.

Осында Президент инвестициялық жобалармен және Самарқант облысындағы жетекші өнеркәсіптік кәсіпорындарда өндірілген өнімдердің көрмесімен танысты.

Таныстырылымда денсаулық сақтау, тау-кен өнеркәсібі, құрылыс материалдарын өндіру, технопарк, жібек өндірісі және металлургия салаларындағы бірқатар жобалар туралы ақпарат берілді.

Самарқантта беделді түрік компанияларымен бірлесіп, мемлекеттік-жекеменшік серіктестік негізінде көп салалы аурухана құру жобасы жүзеге асырылады. Бұл жоба аясында бір мың жұмыс орны құрылады.

Бұлынғыр ауданында қытайлық компаниямен бірлесіп медициналық дәрі-дәрмектер өндірісін құру жоспарлануда. Бұл жоба сонымен қатар 1 мың адамды жұмыспен қамтуға мүмкіндік береді.

Сондай-ақ, қытайлық компаниялар Үргіт ауданында жібек талшығы мен мата өндірісі, Нұрабад ауданында арнайы өнеркәсіптік аймақ құру, Самарқантта болат құюда қолданылатын химиялық қорытпаларды өндіру және Пастдарғам ауданында жылжымалы нысандар салу сияқты жобалар ұсынылды.

Жобаларды уақтылы, сапалы және жедел жүзеге асыру үшін жауапты тұлғаларға тиісті тапсырмалар берілді.

Содан соң халық депутаттары Самарқант облыстық Кеңесінің кезектен тыс сессиясы өтті.

Сессияда Өзбекстан Республикасының Президенті Шавкат Мирзиязев сөзге шығып, алдымен облыс тұрғындарымен жүздесіп тұрғанына қуанышты екенін айтып, қол жеткізілген жетістіктер мен әлі пайдаланылмаған мүмкіндіктерге тоқталды.

— Мындаған жылдық тарих пен құндылықтарды үйлестірген, заманауи сәулет дәстүрлері негізінде күннен-күнге көркейіп келе жатқан бұл ұлы өлке әлемдік өркениеттегі өз орнын барған сайын нығайтып барады, — деді Президент.

Атап айтқанда, “Бокий шахар” кешенінің салынуы, 40-тан астам қасиетті зиярат орындарының абаттандырылуы, “Самарқант” халықара-

лық әуежайының жаңадан салынуы, ондаған халықаралық бренд қонақүйлерінің іске қосылуы облыстың туризм әлеуетін жаңа деңгейге көтерді.

Самарқант соңғы жылдары саяси, экономикалық, туризм және бизнес орталығына, көптеген ірі халықаралық шаралар, форумдар мен конференциялар үшін сұхбат алаңына айналды.

Биылдың өзінде мұнда 40-тан астам беделді халықаралық конференция ұйымдастырылды, әсіресе жуырда ЮНЕСКО Бас конференциясының 43-сессиясының өткізілуі үлкен оқиға болды.

Жалпы, туризм және оған түрлес салаларға 1 миллиард доллар инвестиция салынуының арқасында облысқа келетін саяхатшылар ағыны 2016 жылмен салыстырғанда 7 есе артты, туризм қызметтерінің экспорты 600 миллион долларға жетті.

Бүгінде облыс тек туризмде ғана емес, өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы және қызмет көрсету салаларындағы зор әлеуетімен инвесторлар мен кәсіпкерлер үшін де тартымды аумаққа айналып келеді.

Өткен сегіз жылда облысқа 12 миллиард доллар инвестиция тартылып, 600 мың тұрақты жұмыс орны құрылды, кәсіпкерлер саны 2 есеге көбейді.

Өндірістік кәсіпорындар саны 1,5 есеге, өнеркәсіп көлемі 1,7 есеге өсті. Жылдық айналымы 100 миллиард сумнан асатын кәсіпорындар саны 81-ге жетті. 55 мемлекеттен шетелдік инвесторлар жұмысын бастады, шетел қатысатын кәсіпорындар саны 700-ге жуықтады.

Қызмет көрсету саласы жылына орташа 15 пайыз өсіп келеді, биыл сервис көлемі 75 триллион сумға жетеді.

Сондай-ақ 2024 жыл және биылдың 10 айында 15 миллион шаршы метр тұрғын үй және коммерциялық нысандар салынды. Самарқанттық құрылысшылар республика бойынша жылына 4,5 миллион шаршы метр ғимараттар тұрғызып жатыр.

Облыстың жалпы аумақтық өнімі 2016 жылы 23 триллион сум болса, биыл 120 триллион сумға жетеді.

Адамдар облыста жүзеге асырылған жұмыстар есебінен отбасында үлкен оңды өзгерістер болғанын айтады.

Мысалы, осы кезеңде 2 триллион сумдық 3 мың 200 километр ауысу және көріз желілері салынды.

— Бір сөзбен айтқанда, Самарқантты халық пен кәсіпкерлер үшін де, саяхатшылар мен инвесторлар

үшін де тартымды аумаққа айналдыра алдық, — деді Президент.

Республика аудандары ішінде халқы ең көп — Үргітте 600 мыңнан астам адам тұрады.

— Үргіт ауданы көп жылдан бері облыстың ауыл шаруашылығында жетекші орында. Қыр және тастақты жерде Үргіт еркін экономикалық аймағын құрғанмыз, 860 миллион долларлық 74 жобаның іске қосылуы нәтижесінде Үргіт өнеркәсіптенген аймаққа айналды, — деді мемлекеттік басшысы.

Өнеркәсіптің дамуы сауда мен сервиске де үлкен серпін берді. Қазір Үргіт облыс өнеркәсібі бойынша 3-орында, сервисіте 4-орында.

Бүгін Үргітте тағы бір тарихи оқиға — 55 шақырымдық теміржол желісі іске қосылды. Аталған тармақты электрлендіру жұмыстары келесі жылы толық аяқталады. Бұл ең алдымен халыққа одан да қолайлы жағдайлар жаратумен қатар, өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы және сервис салаларында жаңа мүмкіндіктердің есігін ашады.

Аумақтағы халықтың тұрғын үй, көріз, ауызсу, мектеп, балабақша, аурухана, бизнес инфрақұрылымына байланысты мәселелерінің көптен бері шешімін күтіп тұрғаны айтылды. Сондықтан Президент Үргіт орталығына “Жаңа Өзбекстан” келбетін енгізіп, оны еліміздегі ең заманауи әрі көркем қалалардың біріне айналдыру туралы арнайы қаулыға қол қойды.

Ауданның “Күйі Камангарон” махалласындағы “Жаңа Өзбекстан” массивіне тұтас аумақтан 90 гектар қосымша жер бөлініп, заманауи урбанистика негізінде 100 мың тұрғынға арналған экокөпсалыныатыны жарияланды.

Жаңа қалада жол, ауызсу, көріз, электр, мектеп, балабақша, аурухана және басқа да инфрақұрылым нысандарын салу, кәсіпкерлік жобалары үшін 50 миллион доллар бөлінеді.

Жаңа қаланың 3 гектар аумағында ауданның 35 ұйымы үшін біртұтас әкімшілік орталық салынады. Олардың босайтын ғимараттары бизнес үшін жеке секторға беріледі.

Тағы бір жаңалық — Ақдария, Пайарық, Пастдарғам, Тайлак және Самарқант аудандарындағы 17,5 мың гектар аумақ Самарқант қаласына қосылады. Осыған байланысты Самарқант қаласының халқы 604 мыңнан 882 мыңға дейін өседі.

Сондықтан халқы мен табысы күннен-күнге көбейіп келе жатқан Самарқант қаласында заманауи

тұрғын үйлерге деген сұранысты қанағаттандыру үшін 3 ірі массив тандап алынды. Атап айтқанда, “Ширин” массивінде 180 мың, “Темир йулорти” аумағында 100 мың, “Қарасу-2” массивінде 30 мың тұрғынға арналған 700-ден астам заманауи көпқабатты тұрғын үйлер салынады.

Бұл жерлерде мектеп, балабақша, жоғары оқу орны мен аурухана, заманауи бизнес және сауда орталығы, қонақүй мен мейрамхана, ойын-сауық орындары да бой көтереді. Испаниялық инвесторлармен жекеменшік серіктестік негізінде осы 3 массивтің көріз жүйесі жаңартылады.

Қалада жүк көліктері қозғалысын азайту мақсатында Ақдария, Тайлак және Самарқант ауданынан өтетін магистрал бойында 4 логистика орталығы салынады.

Мемлекет басшысы Үргіт мұсылында мүмкіндіктерді талдап, министрлер мен әкімдерге келесі жылға нақты міндеттер жүктеді.

Сессияда ұйымдастырушылық мәселе де қаралды.

— Біз елімізде адам қадірін ұлықтау, экономиканы тұрақты дамыту арқылы халықтың әл-ауқатын арттыру жолында үлкен мақсаттар мен жоспарларды алға қойып отырмыз.

Осы жұмыстарды тиімді ұйымдастыру үшін облысқа заманауи ойлайтын, мәселелерді жүйелі талдап, инновациялық шешімдер ұсына алатын қабілетті басшы қажет, — деді мемлекеттік басшысы.

Президент Самарқант облысы әкімі лауазымына әкім міндетін уақытша атқарып келген Адиз Бобоевты кандидатурасын ұсынды.

Облыс белсенділерінің кандидат туралы пікірлері тыңдалғаннан кейін, облыс әкімін тағайындау мәселесі дауысқа қойылды. Дауыс беру нәтижесінде Адиз Бобоев облыс әкімі етіп бекітілді.

Президент жаңа әкімге жұмыс орынын ашу, кембағалдықты қысқарту, инвестиция мен экспортты арттыру, өзіндік құнды төмендету және энергия үнемділігін көбейту бағыттары бойынша Самарқантты үлгілі аумаққа айналдыру міндетін жүктеді. Жиын соңында мемлекеттік басшысы жауаптылардың есептері мен жоспарларын тыңдады.

Президент Шавкат Мирзиязев облысқа сапары барысында Цифрлық денсаулық сақтау орталығының және Республикалық мамандандырылған кардиология ғылыми-практикалық медициналық орталығының Самарқант филиалдарының қызметімен танысты.

Сонғы бір жылда еліміздегі медицинаны цифрландыру мүлдем жаңа деңгейге көтерілді. Осы жұмыстарды жүйелі жүзеге асыру мақсатында Денсаулық сақтау министрлігінде Цифрлық денсаулық сақтау орталығы ашылды.

Осы орталықтың Самарқант филиалында жүргізіліп жатқан жұмыстар мемлекет басшысына таныстырылды. Аумақтағы медициналық мекемелердегі цифрландыру жұмыстарының барысы, аурулар, науқастар және дәрі-дәрмектер туралы деректерді жинау және өңдеу үшін қолданылатын бағдарламалық шешімдер мен жасанды интеллект технологиялары, мұның бәрі іс жүзінде қандай нәтиже беретіні туралы жан-жақты ақпарат берілді.

Атап айтқанда, салада DMED біріншілік электрондық ақпараттық платформасы іске қосылды, онда 36 миллионнан астам адамның медициналық деректері қамтылады. Жедел жәрдем қызметінде электронды басқару жолға қойылып, қоңырауларға жауап беру уақыты қысқартылуда.

Сондай-ақ “Электронды рецелт” жүйесінің іске қосылуының нәтижесінде дәрі-дәрмектерді артық жазу жағдайлары 40 пайызға азайды, ал дәрі-дәрмектер айналымы ашық бола түсті.

Еліміз бойынша мемлекеттік медициналық мекемелер заманауи ақпараттық-коммуникациялық жабдықтармен қамтамасыз етілді, біріншілік цифрлық инфрақұрылым қалыптастырылды. Үш мыңнан астам медициналық мекеме жергілікті желімен қамтамасыз етілді. Мындаған жаңа компьютерлер сатып алынды және техникалық база жаңартылды.

Президент цифрландыру арқылы денсаулық сақтауға қатысты барлық аналітикалық деректерге ие болу мемлекет үшін маңыздылығын, бұл — медицинаны дамытудың басым бағыттарын анықтаудың, салалық қаражат пен ресурстарды дұрыс бөлудің, дәрі-дәрмектер айналымын реттеудің және сыбайлас жемқорлықты жоюдың маңызды құралы екенін атап өтті. Жауаптыларға бұл салада жүйелі жұмысты жалғастыруды тапсырды.

— Науқастар ағынына, аурулардың құрылымына және емдеу сапасына терең талдау жүргізсек, жүйені тиімділігін одан әрі арттыра аламыз, — деді Президент.

Дәрі-дәрмектермен қамтамасыз етуді ашық және жүйелі ету, сондай-ақ лицензиялау үдерісін жеңілдету мәселелері де қаралды.

Елімізде жүрек-қан тамырлары

ауруларын ерте анықтауға және жоғары технологиялық медициналық қызметтерді кеңейтуге ерекше көңіл бөлінеді. Барлық аумақтардағыдай, Кардиология ғылыми-практикалық медициналық орталығының Самарқант филиалы түбегейлі жаңартылып, заманауи көрініске ие болды.

Мемлекет басшысы мұндағы жағдайлармен танысты.

Орталықты дамыту үшін жалпы 52 миллиард сум бөлінді, кен ауқымды қайта құру жұмыстары жүргізілді. Бүгінде орталық 100 орынды ауруханаға айналып, 262 түрлі медициналық аппаратпен жабдықталған.

Қызмет көрсету аясын кеңейту мақсатында мобильді диагностикалық жүйе іске қосылды, шамамен жеті мың науқасқа коронарлық ангиография жасалды. Жоба аясында жансақтау бөлімі, жағдайлық орталық және күту залы да заманауи түрде салынды.

Орталық Самарқант мемлекеттік медициналық университетімен бірлесіп кадрларды даярлауға үлкен көңіл бөледі. Кардиохирургия бойынша клиникалық резидентура іске қосылды, жергілікті мамандардың біліктілігі жақсаруда.

Жаңа мүмкіндіктердің арқасында жоғары технологиялық медициналық қызмет көрсету аясы айтарлықтай кеңейді. Атап айтқанда, жүрек-қан тамырлары операцияларының саны жыл барысында 383-тен 590-ға дейін өсті.

Мемлекет басшысына “Инфаркт және инсультке қарсы күрес” ұлттық бағдарламасының тәуәкелесі кезінде жүрек-қан тамырлары және цереброваскулярлық аурулар бойынша статистика, 5 жылдық аурушандық динамикасы, Еуропа стандарттарына сәйкес ұлттық бағдарламалар, сондай-ақ пилоттық жобаның нәтижелері туралы ақпарат берілді.

Осы ауруларды ерте анықтау, алдын алу және емдеу үшін әзірленген науқастарды жолдау жүйесі таныстырылды.

Президент медициналық қызмет көрсету сапасын және тұрғындардың денсаулығын жақсартудағы осындай орталықтардың маңызды рөлін, Самарқантта жасалған тәжірибені басқа аумақтарда кенінен насихаттау қажеттілігін айтты.

Сонымен мемлекет басшысының Самарқант облысына сапары аяқталды.

**З.ЖОНИБЕКОВ,
Ғ.ХАСАНОВ,
И.АВВАЛБОВ,
Б.ХУДОЙБЕРДИЕВ,
ӨзА-ның арнаулы тілшілері.**

Өндіріс

ҚЫЗЫЛҚАҚ — УРАН ӨНДІРІСІНІҢ ЖАҢА КӨЗІ

Орталық Қызылқұмның дәл орталығында, солтүстікте Тамдытау мен оңтүстікте Амантайтау тауларының шекарасында орналасқан Қызылқақ уран алаңы бүгінде еліміздің стратегиялық маңызы бар кен-металлургия саласындағы маңызды нүктелердің біріне айналады.

Әкімшілік жағынан Науаи облысының Тамды ауданы аумағындағы “Үшқұдық” өндірістік алаңында орналасқан бұл кен орнында соңғы жылдары жүргізілген геологиялық

барлау жұмыстары тиімді нәтиже беруде.

2021 жылы Қызылқақ алаңында барлау және бағалау жұмыстарын жүргізу үшін арнайы геологиялық тапсырма

әзірленіп, бұрғылау жұмыстары басталған болатын. Кейінгі 2022-2025 жылдар аралығында осы аумақтағы жұмыстар дәйекті түрде жалғастырылып, заманалық жоғары тиімді бұрғылау жабдықтарын тарту нәтижесінде барлау жұмыстарының сапасы мен сенімділік деңгейі айтарлықтай артты.

Нәтижеде қазірге дейін 750 мың метрден астам бұрғылау жұмыстары жүргізіліп, 10 мың тоннадан астам уран қоры және 7 мың тоннадан астам болжамды ресурстар анықталды. Бұл алаңның болашағын аша түсті.

— Анықталған қорларды өндіру мүмкіндіктерін бағалау мақсатында мамандар жер астында ерітіндіге түсіру арқылы уран өндірудің онтайлы технологиясын әзірледі. Қазіргі уақытта осы технология негізінде қазу жұмыстары да іс жүзінде басталды. Болашақта жұмыстар вахталық әдіспен ұйымдастырылуы жоспарланған, бүгінде жұмысшылар қалашығын салу жұмыстары да қарқынды жүргізілуде, — дейді “Үшқұдық” өндірістік учаскесі бас инженері Мұрат Әбдиев.

Жоба аясында атқарылған жұмыстар бойынша алдын ала есеп әзірленіп, жақында кәсіпорынның Ғылыми-техникалық кенесінің жиналысында талқыланды. Талқылау қорытындысы бойынша ағымдағы жылдың соңына дейін қорытынды геологиялық есепті дайындау және анықталған қорларды Мемлекеттік қорлар комиссиясында бекіту бойынша тиісті тапсырмалар берілді.

Қызылқақ алаңында жүзеге асырылып жатқан жұмыстар “Навоиуран” мемлекеттік кәсіпорнының соңғы жылдардағы геологиялық-барлау бағытындағы ең маңызды жетістіктерінің бірі ретінде атап өтілуде. Бұл алаң “Үшқұдық” өндірістік алаңы үшін негізгі минералдық шикізат базасы болып қана қоймай, еліміздің уран өнеркәсібінің болашағын қамтамасыз ететін стратегиялық қор ретінде де ерекше маңызға ие.

Бүгінде Қызылқақ алаңында геологиялық жұмыстары қарқынды барлау жалғасуда. Мақсат — қолда бар уран қорын одан әрі ұлғайту, минералды шикізат базасын нығайту және өндіру көлемін кеңейту.

**Гүлдана ТӨРЕХАНҚЫЗЫ,
Науаи облысы.**

Инженерлік графика

Мектепте математиканы оқығанда, “Бұл маған өмірде қашан қажет болады?” деген сұрақ көпшілігімізді мазалаған. Ал инженерлік графика әлеміне қадам басқан сәттен бастап, бұл сұраққа анық та нақты жауап аласыз. Себебі инженерлік және компьютерлік графика — бүгінгі заман талабына толық сәйкес келетін, ертеңгі мамандығыңызға жол ашатын ең маңызды бағыттардың бірі.

Шыршық мемлекеттік педагогика университетінің “Инженерлік және компьютерлік графика” кафедрасында оқытылатын пәндер бір қарағанда күрделі көрінуі мүмкін. Бірақ олардың әрқайсысы нағыз өмірлік дағды, болашақ кәсіби шеберлігіңізді қалыптастыратын берік іргетас.

Үш өлшемді нысанды қағаз бетінде жазықтықта дәл бейнелеу — инженердің ең бірінші және негізгі қабілеті. Орынды па, көлік бөлшегі ме, тіпті тұтас механизм бе — бәрінің пішінін, көлемін, пропорциясын дәл көрсете білу сіздің үш өлшемді ойлауыңызды дамытады.

Бұл болашақ жобалаушы, дизайнер немесе құрылысшы үшін таптырмас дағды. Сызуды меңгердіңіз, енді оны нақты инженерлік тілге айналдыру кезеңі басталады.

Инженерлік графика — әрбір сызықтың, белгі мен өлшемнің өз мағынасы бар тұтас “тіл”. Оны меңгерген адам құрылыс жоспарларын оқи алады, механизмдердің жұмыс принципі сызба арқылы түсінеді және кез келген кәсіби жобамен еркін жұмыс істей алады.

Бүгінгі заманда инженер де, дизайнер де, құрылысшы да компьютерлік графикасыз жұмысын көз алдына елестете алмайды. Өйткені кез келген ой, кез келген жоба ең алдымен цифрлық ортада пішінделіп, сынақтан өтеді. Компьютерлік графика сізге сызған нобайыңызды нақты, өлшемді дәл, шынайы модельде айналдыруға мүмкіндік береді.

“AutoCAD” бағдарламасы арқылы сіз екі өлшемді сызбаларды кәсіби деңгейде орындайсыз. Қабат жоспарлары, құрылыс элементтері, машина бөлшектерінің сызбаларын — бәрін дәлдікпен жасай аласыз.

“SolidWorks” — сізді үш өлшемді модельдеу әлеміне жетелейді. Бұл бағдарламаның көмегімен кез келген детальдың көлемдік моделін жасап, оның қалай жұмыс істейтінін виртуалды түрде көре аласыз. Сондай-ақ механизмдерді жинақтап, бөлшектердің өзара байланысын тексеру мүмкіндігі де бар.

Ал “3ds Max” — шынайы визуализацияның кілті. Үйлердің көрінісі, интерьер жобалары немесе анимациялық көрініс-

тердің бәрі осы бағдарламаның мүмкіндіктеріне негізделеді. Мұнда жасалған модельдер фотосуреттен айырғысыз болып көрінеді.

Компьютерлік графиканы меңгеру бұл жай ғана бағдарламаны білу ғана емес, керісінше, ойыңызды нақты өнімге айналдыра алатын кәсіби шеберлікке ие болу деген сөз. Оны игерген тұлғалар жобалау институттарында, құрылыс компанияларында, машинажасау саласында, жинақ өндірісінде, сондай-ақ дизайн студияларында жұмыс істеу мүмкіндігіне ие болады.

Корыта айтқанда, инженерлік және компьютерлік графика — шығармашылық пен технологияның түйіскен тұсы. Бұл пәндер тек сызу немесе бағдарлама үйретпейді; олар сізге ойлауды, жобалауды, құруды және жасай білуді үйретеді.

**Шыршық мемлекеттік педагогика университеті,
“Инженерлік және компьютерлік графика” кафедрасының оқытушысы.**